Ч. 89 (260) Львів, четвер, [illegible] 6 цвітня 1916.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політичне, економічно-суспільне і літературне [illegible]

Ціна [illegible]
[illegible] 5 сот.
На пр[illegible]
[illegible] 8 [illegible]
В збиро[illegible]
[illegible] кор.

Виходить що дня рано крім понеділка

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границ[illegible]

В Німеччині	[illegible]
В Америці	28 жол.
В инших державах	8 дол.
	40 фр.

Рекламації вільні від по[illegible] оплати. Рукописі приймають ся лиш оп[illegible]ні, а звертають ся тільки важнійші і застарілі. [illegible] „Українське Слово“ продають всі бюра по цінах [illegible]

Адреса редакції, адміні[illegible] і [illegible]: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Прис[illegible] оголошень:

[illegible] за одноманітну стрічку, [illegible] 40 сот. Надіслане 1 К за стрічку, [illegible] 60 сот., в редакційній [illegible] 1 К. Повідомлення про вінчання, заручини [illegible] 1·50 К, за стрічку, [illegible] К. Прибо[illegible] ціненя за слово 6 сот., найменше 60 сот. Мо[illegible] товстою або розст[illegible] друком, числ[illegible] вірно. Сталі оголошення [illegible] за зміну адреси знаку 50 сот.

До українського народу!

Велику хвилю переживає український нарід в Галичині і Буковині.

Сотки тисяч українського населеня борють ся в рядах австрійської армії і серед Січових Стрільців, за волю і долю рідної землі.

Десятки тисяч нашого лицарства поклало вже буйні голови в обороні рідної-української землі і оставило після себе богато безпомічних сиріт.

На Тобі, Український Народе, лежить обовязок заняти ся ними і виховати їх на свідомих громадян. В сей спосіб найкрасше пошануємо память їх батьків.

В тій цїли основано вже у Львові „Український Сирітський Захист“. в якім приміщено дотепер 75 сиріт.

Се завязок великої, всенародної інституції, про яку повинен подбати український нарід в Галичині, Буковині і американській землї.

На сю цїль потреба засобів.

Не вистарчать тут нї десятки, нї сотки тисяч корон. Український нарід мусить зложити мілїон корон і то в можливо короткім часї.

Знаємо добре, що часи тяжкі, що богато сел та осель пало жертвою огня, що тисячі родин зруйновані, а всеж таки віримо в живучість нашого народу, в його силу і охоту до складаня жертв і тому відкликуємо ся до нього. Нехай не буде навіть одної української дитини, щоби не докинула свого ш[illegible] цїль. Парубки і дївчата, [illegible] селянки нехай зложать свої [illegible] бають, щоби в нїоднім сел[illegible] ся хоть би від найдрібнїйш[illegible]

А наша духовна і св[illegible] хай, як все, так і в сїй сп[illegible] примір і провід.

Росходить ся о найбі[illegible] народу, о українську [illegible] тий борців, що лягли [illegible] могил благають нас, щоби [illegible] в свою охорону. Вволім їх [illegible] найкрасший обовязок супр[illegible] нашої української землї.

Коли про се не подбає[illegible] їх хто инший, але не для у[illegible]ського народу. Отже до дїла.

[illegible] на сю велику [illegible] домі сеселяни і се[illegible]ту і нехай под[illegible] хто не відтягнув [illegible] дитку.

[illegible] інтелїґенція не[illegible] дасть добрий [illegible]

[illegible] самі, те виховає [illegible]ського народу.

[illegible]

Нехай кождий складає свій даток для української дитини, в імя української ідеї, для культурного розвою рідної землї.

На разї називаємо нашу інституцію „Український Захист для вдів і сиріт передовсїм по погибших на війнї ц. і к. жовнїрах“, — після війни дамо їй назву дорогу для цїлого українського народу і перетворимо її в трівку та велику фондацію.

В цїли постійного збиряня складок просимо завязати безпроволочно по селах і містах комітети, а призбирані жертви пересилати під адресою „Земельний Банк гіпотечний у Львові з дописскою на Захист“.

Дїло, до якого кличемо весь український нарід, є великої ваги і гідне [illegible] імени, яке буде вінтак носити.

Нехай же воно повстане скоро і щасливо, Богу на славу, а Українї на пожиток!

Львів, 4 цвітня 1916.

Комітет „Українського Захисту для вдів і сиріт передовсїм по погибших на війнї ц. і к. жовнїрах“.

Президія:

Др. Василь Левицький, Юліян Романчук, Микола Василько.

За Комітет праці:

Василь [illegible], голова, Др. Евген Гвоздецкий заст. голови, Герміна Шухевичева заст. голови, о. Василь Липинчак секретар, Микола Мороз скарбник.

Голяндія готова!

Голяндія уоружуєть ся і мобілїзує з великим поспіхом, так начеб їй безпосередно грозила війна. Обовязаних до військової служби відкликано з відпусток, тягарові ваґони зареквіровано для потреб держави, мінїстерські конференції відбувають ся безнастанно, скликано засїданє другої палати, а на торговельних та біржевих ринках Ротердаму і Амстердаму запанував застій. В слїд за сим, розумієть ся, заворушив ся цїлий край, вижидаючи нетерпеливо вияснення положеня.

У.С.С. ШКУМЕЛЯК ЮРА.

З новітньої Січи.

(Кінець).

„Гимн лопатенцуґу“.

Колись герої ми були
І бились з Москалями —
Тепер — немічні і слабі —
Воюєм лопатами...

Панове наші по містах
Рахують срібло-злото —
А ми — нездатні на нїщо —
Згортаємо — болото!

Колись ми били ся — а ви
Тодї спокійно спали, —
Тепер пануєте, а ми
Рискаль до рук дістали!

Чиж не іронїя судьби,
Іграшка Супостата?
Ваш знак — ордери і хрести,
А наш: отся лопата!

Та труд наш чесний був з мечем,
Так чесний з лопатами —
Ми горді з того, бо се все
Для України — мами.

І хоч настане божий мир
І ми домів підемо,
З „болотом“ будем воювать,
Аж поки не пімремо!

Сей „гимн“ був поміщений в останнїм числї стрілецького „Самохотника“. Се гумористично-сатиричний стрілецький орґан, що виходить літоґрафований в нерівних відступах часу — „коли сам захоче“, — а якого редактор — не хоче признати ся... Він містить сатири на тему „стрілецького“ дня.

Недавно прибули до С. Коша новозвербовані стрільцї — з Волинї. Свого часу представив їх т. А. Бабюк, як свідомих людий, що знають богато про Україну — і за що вони будуть бити ся. Однакож та справа так ідеально не представляє ся.

Богато буде потреба труду і пожертвованя, щоб їх освідомити, та зробити з них справдешних українських жовнїрів-Стрільців. Та завдяки пильним стараням ВП. атамана др. Н. Гірняка, який визначив для Волинців відповідних стрільців-підофіцирів зі „старої войни“, а які мають їх образувати не тільки під фізичним зглядом але й освідомлювати, вони поволи приходять до національної свідомости; бо й самі вони є досить понятливі люди.

Завдяки стрільцям засновано на Волинї три українські школи, а на їх удержанє відступають стрільцї добровільно, що третьої декади (21. кождого місяця) частину свого льону. (Від дня 21. марта — за ініціятивою отамана Гірняка).

Стрільцї-інтелїґенти зайнялись від недавна просвітною роботою між самими собою і між тутешнїм селянством. Створено „Кружок для загального добра“, а в його рамени повстав „Просвітний кружок відчитовий і видавничий“. Завдяки сему відновилось житє сїльської читальнї і крамницї, заведено в гром. урядї виключно урядованє українською мовою та пороблено стараня, щоб селяне перенесли обезпеченє своїх господарств з полського краківського товар. до „Днїстра“. Заведено курс для неграмотних стрільців і селян.

Кождий член „Відчитового кружка“ обовязаний дати хоть один відчит (реферат). І так в недїлю 19/III. був реферат т. Жили на тему „Чи зменшити наплив молодїжи до середних шкіл“. 26. марта відчитав т. Шкрумеляк „Дещо про стрілецьку пісню“. По відчитї, на якім був присутний п. М. Яцків, була оживлена дискусія.

Під сю пору приготовляє ся стрілецький хор і орхестра до „Концерту в честь Т. Шевченка“, який має відбути ся в Станїславові, дня 10. цвітня с. р.

Дбаючи про душу, не забувають стрільцї і про чистоту тїла. Саме забирають ся до будови „відвушівнї“ (Entlausungsanstalt), де би благодатна водиця відмивала „всяческій бруд от стрілецькой плоти“.

Рівночасно копають і зачинають засївати „стрілецький город“ на моркву, петрушку і цибульку... Двайцять вибраних стрільців-реконвалесцентів, що тим заняті, називають себе гордо „стрілецькі огородники“. — Не один стрілець ходить в полї за плугом — даючи доказ, що як здібний він до наступу з крісом, так до... жнив з блискучим серпом.

„Стрілець чепіги тримає,
Плужок скиби розгортає —
А дївчина поганяє...“

Чи-ж не ідїлля?

С. Кіш, 27. марта 1916. („Пр. кв.“)

Голяндія в своїх симпатіях перехилялась спершу на сторону почвірного порозуміня. О[illegible] однак змінила ся від часу, коли Англія проголосила бльокаду Німеччини та взяла під [illegible]точнійшу контролю кораблї північ[illegible] держав, між ними також і Го[illegible]ляндія почала щораз більше відчувати на [illegible] тяжку руку льондонської опіки тим більше, що тим самим зістали поважно загрожені під економічним зглядом її індійські посілости, що межують з анґлїйськими.

Мобілїзація Голяндії розк[illegible]осередно як раз після покінчен[illegible]ференції почвірного порозум[illegible]зувалоб на се, що на сій конфер[illegible]ожено плян заатакувати Німеччину від[illegible]они голяндської границї. Після неофіцияльних донесень Анґлія мала поставити Голяндії ультімат в справі перемаршу анґлїйських військ через [illegible]ію; в противнім случаю загрозила во[illegible]ндії бльокадою побереж. Доси нема офі[illegible]ого потвердженя про цїли мобілїзації Голя[illegible] Голяндські часописі заспокоюють стривожене населенє заявляючи, що всї доси підприйняті правительством средства обережности не є звернені безпосередно проти ніякої ґрупи воюючих держав, а є тільки спричинені загальним під сю пору зміненим політичним положенєм Европи. По донесеням берлїнських часописий голяндське правительство є переконане, що в найблисшім тижни настануть дуже важні події, які кажуть Голяндії бути готовою.

Голяндія готовить ся поквапно, щоб на случай анґлїйського замагу на свою невтральність відповісти огнем. Примір Греції, яка проти своєї волї впала жертвою анґлїйсько-французької нахабности, вказав Голяндії, що навіть на анґлїйські чемні слова треба бути готовим і порішеним. Найблисші дні повинні виснити цїлу справу. Сумнїваємось, чи Анґлія супроти енерґічної постави Голяндії зважить ся на знасилуванє її невтральности. На всякий случай півміліонова голяндська армія перешкодилаб хитрим плянам почвірного порозуміня, тим більше, що від полудня найшлаб за своїми плечима сильного союзника — Німеччину.

нованя. Анґлія позбула ся 19 арт. льондонської деклярації, в наслідок чого правний стан на морі устав, а держави невтральні мусять здати ся на ласку і неласку воюючих сторін. Особливо для Голяндії і північно-ґерманських держав є се страшний удар в основу їх бутя. Імовірно виступлять в її справі скандинавські держави. Є надія, що і Америка заговорить про міжнародні права, котрих не можна самовільно нарушувати на некористь инших. Наколи війна тріває ще довго, то всї невтральні держави стануть перед питанєм, чи можуть вони на довший час прийняти свою залежність від воюючих сторін, не підкопуючи тим власної екзистенції на будуче.

Згода Анґлії з Голяндією?

ЛЬОНДОН. Урядово доносять, що між Анґлією і її союзниками а Голяндією не лучило ся нічого такого, що би доказувало правдивість обігаючих вчера в Голяндії чуток. На париській нараді нічого не обговорювали, анї не згадували, що могло би приносити шкоду Голяндії. Неправдою є немовби Анґлія хотіла в Голяндії висадити свої війська. Такі чутки є видумками.

Румунія мостить дороги для Росії?

З Яс доносять через Будапешт: Вчера прибула сюда комісия, щоби відібрати міст на лїнії Ясси—Унґелї в цїли приготованя його під російські зелїзничі вози. Орґани консервативної партії висказують обуренє, що місто укріплювати російські границї і робити всякі трудности для доступу Росії, робить ся зовсім противно.

Прогнане французько - анґлійських штабів з Солуня.

БЕРЛІН. Бюро Вольфа доносить з Атен: Представителї Солуня просили правительство в грецькій Палаті, щоби домагало ся від союзників забрати з Солуня свої штаби і склади муніції, бо в противнім случаю почвірне порозуміня буде відвічальне за дальше бомбардованє [illegible]ків.

Світова війна.

Наїзд австрійських лїтаків на Анкону.

ВІДЕНЬ. Урядово доносять з дня 4. цвітня: У відповідь італїйським лїтакам, котрі загостили до Люблини, Постойної і Трієста вирушила ескадра наших воздушних суден маринарки до Анкони, де сїючи спустошенє бомбардувала дворець, ґазівню, фабрики і дїльницю таборів та викликала пожежу. Контратак двох італїйських лїтаків відкинено огнем машинових крісів. Наш один лїтак поцїлений двома шрапнелями упав перед пристанею. Другий лїтак під проводом летуна Мольнара, присїв, забрав обох летунів, знищив поцїлений лїтак, але в наслїдок ушкодженя власного лїтака не успів знести ся. Неприятельський торпедовець і два инші кораблї виплили з пристанї, щоби забрати ушкоджені лїтаки, але кілька наших лїтаків влучними стрілами машинових крісів і бомбами завернули їх до пристанї. Два инші лїтаки під проводом кадета Вамоза і пор. корабля Стенти, забрали всїх 4 летунів і спалили ушкоджені лїтаки. Все те відбувало ся серед стрілів з машинових крісів і киданя бомб з двох італїйських ґідроплянів, котрі лїтали ледви 100 метрів понад Анконою.

Ми втратили два лїтаки. Прочі повернули без шкоди.

Команда фльоти.

Ухвала париської наради.

Макс Бернгарт пише в „Voss. Ztg.“: На париській конференції оцїнено, як здає ся, зовсїм влучно військове положенє і вплив його на політичне положенє. Богато казок про цїль наради кружляло по світї. Але може правду хтось писав у своїм листї, що ясно представляє італїйські відносини. „В Італїї чим раз більше є таких, що вірять, що по війнї рішаючий голос будуть мати Нїмцї. В дуже поважних кругах говорять, що париську нараду скликано по части в тій цїли, щоби переконати Анґлїю, що під зглядом мілїтарним не можна побороти Німеччину“.

БЕРНО. „Berliner Intelligenzblatt“ пише: Наслїдки париської наради представляють ся дуже поважно для невтральних держав і їх істнованя.

Голяндія в передодні важних подій.

Тайне засїданє другої палати. — Париська конференція. — 18 цвітня.

ГАҐЕН. Тайне засїданє другої Палати тривало від пів до 2. По отвореню явного засїданя, правительство заявило: Правительство прикладає вагу до заяви, яку подало до відома на тайнім засїданю, що завішенє відпусток є зарядженєм осторожности, яка тїсно лучить ся з постановою збереженя нашої невтральности. Таке рішенє не є вислїдом політичних непорозумінь, але має свою основу в даних, котрі наказують ожидати зросту небезпеки, на яку наш край є виставлений. Не лежить се в інтересї краю подавати зміст тих даних.

РОТЕРДАМ. З Гаґи доносять: Справозданє голяндського посла в Парижі викликало в Гадзї велике занепокоєнє. Голяндський посол просив предсїдателя французького кабінету, Бріяна о вияснєнє в справі поширюваних чуток. Бріян заявив, що ухвали наради є тайні і тому не може дати ніяких вияснень про подробиці, які відносять ся до Голяндії.

МАҐДЕБУРҐ. „Mgd. Ttg“ доносить з Женеви: Як доносять париські дневники, рішила париська конференція розпочати заострену бльокаду від дня 18. цвітня. Невтральні держави мають бути перестережені, щоби не хотіли нарушувати бльокади.

Коалїція веде шпіонажу в Швайцарії.

БЕРНО. „Merkur“ доносить, що в Швайцарії перебуває 3.000 шпіонів коалїції, котрі ведуть евіденцію вивезених зі Швайцарії товарів.

Під кнутом.

ВІДЕНЬ. (Ткб.). З Берна доносять: Російським дневникам заказано писати про уступленє міністра війни. Ґенерал Куропаткін має приїхати в тих днях до Петрограду.

Льондонська конвенція і Бельґія.

„Neue Zürcher Ztg“ доносить: Бельґійська кабінетова рада в Гаврі обговорювала справу приступленя Бельґії до льондонської конвенції, котра заборонює державам коалїції заключити окремий мир. Предсїдатель кабінету Брокевіле, мінїстер справедливости Картон де Віярт і мінїстер кольоній Ренкен голосували за приступленєм до конвенції, прочі мінїстри, се є більшість проти приступленя. Бельґія не хоче вязати ся в справі заключеня мира.

НОВИНКИ.

— **Збірна Станиця У. С. С. у Відни.** Сими днями перевело мінїстерство краєвої оборони важну зміну в стрілецькій орґанїзації. На місце дотеперішного референта Українських Січових Стрільцїв при ц. і к. Місцевій Команді у Відни утворило воно Збірну Станицю Українських Січових Стрільцїв. Та зміна в повні оправдана попередною дїяльностю референта У. С. С. при ц. і к. Місцевій Команді у Відни, котрий сповняв усї функції коменданта Збірної Станиці; а також вказана з огляду на рівноуправненє українських і польських леґіонів.

Ся нова стрілецька інституція установлена для обох українських леґіонів (Українських Січових Стрільцїв та Українських Добровольцїв-Гуцулів з Буковини). — Було би вказане сполучити тїснїйше оба наші леґіони, хочби покищо тільки спільною начальною командою та спільними Збірними Станицями, лїчницями та приютами і кадрою. Се зблизило би Українцїв із тих обох країв. Початок в тім напрямі зроблено у Відни через утворенє Збірної Станиці для обох леґіонів та через акцію Української Боєвої Управи в справі інвалїдів обох леґіонів.

Збірна Станиця Українських Січових Стрільцїв у Відни, друга з ряду стрілецька станиця, веде евіденцію усїх Стрільцїв, які перебувають у Відни на відпустцї або в службових справах та усїх, що знаходять ся по лїчницях і приютах в цїлім окрузї, вона збирає виздоровівших Стрільцїв і висилає їх до приналежних команд, веде військовий нагляд над Стрільцями, що перебувають у Відни та полагоджує всякі инші стрілецькі справи. Канцелярія Збірної Станиці У. С. С. у Відни, в котрій є занятих пять людий, находить ся при вул. Ґольдшляґ ч. 108. в XIV. окрузї. В тім-же будинку є також касарня для Стрільцїв, котрі зїздять ся із лїчниць цїлого округа, придїленого Збірній Станиці до евіденції. Відси висилає ся їх що тижня ґрупами до приналежних головних збірних місць, відки відсилають їх партіями в поле. Таким головним збірним місцем для Українських Січових Стрільцїв є Запасний Курінь У. С. С. з віддїлом реконвалесцентів на галицькім Подїлю полева почта ч. 17; а для Українських Добровольцїв-Гуцулів з Буковини штабова сотня при команді бриґади підполковника Паппа на Буковині, полева почта ч. 162.

Інституцію референта Українських Січових Стрільцїв при ц. і к. Місцевій Команді у Відни утворено висше рік тому заходом суперарбітрованого четаря У. С. С. Дмитра Катамая, секретаря Української Боєвої Управи, котрий постарав ся тепер о переміну тої інституції на Збірну Станицю. Його іменовано комендантом тої Станиці.

Команді Збірної Станиці У. С. С. у Відни поручено зібрати з таборів українських збігцїв нові сотнї добровольцїв для доповненя рядів Українських Січових Стрільцїв. Досї зголосило ся вже понад 150 добровольцїв.

— **Вбиванє цвяхів в Зелїзного Лицаря у Львові**, яке розпочалось в недїлю, триває дальше. Населенє йде громадно, щоб вбити памятковий цвях, увіковічнити своє імя в пропамятній книзї, та причинитись хотьби дрібною лептою на фонд по поляглих жовнїрах та леґіонїстах. Не оминає сеї нагоди й сільське населенє. Вчера в протягу півгодини запримітили ми три ґрупи селянок — Українок, які одна за другою вбивали цвяхи. Звертаємо увагу, щоб в пропамятну книгу вписувати своє імя і назвиско тільки по українськи. Сього вимагає наша народна честь, так само як є ми обовязані громадно вбиванєм цвяхів причинятись нашими лептами до сеї високо гуманїтарної цїли. Доси цїлий правий бік погрудя лицаря вже вибитий цвяхами, а лїва сторона вже доповняєть ся.

— **Вистава українських вишивок у Львові** буде відкрита вже в 1-ій половинї мая с. р.

Кружок У. П. Т. ім. Ганни Барвінок просить всїх, що хотять взяти участь в сїй виставі, прислати призначені на виставу предмети не пізнїйше як в 2-ій половинї цвітня с. р. на адресу: П. Марія Крипякевичева, Львів, вул. Мохнацького ч. 12.

Виставцї повинні повідомити кружок, чи і за яку цїну можуть бути продані їх виставові предмети, та чи можуть приймати замовленя на їх виготовленє.

НОВІСТЬ! Незнана дотепер — — у Львові! — —
Під протекторатом „Ліґи охорони жінок“.
ГАНДЛЯРІ ДУШ
драма в 6 частях, із за куліс торговлї дїтьми і дївчатами, зі споминів бувшої тайної поліційної аґентки п. Генрики можна бачити на екрані кінотеатру „АПОЛЛЬО“ в салї концерт. Товариства музичного ул. Хорущини ч. 7. тільки ще до пятниці 7 цвітня 1916 включно.

— **Польський історик про Унїю.** Покійний польський історик, Олексяндер Яблоновський, автор двайцять-томової „Historyi Rusi“, пильний дослїдник минулого житя українських земель—відповідаючи на запит одного посла петербурської Думи, чи унїяти Холмщини та Волинї були в давнинї православними? — дає в листї з 17. грудня 1911. (який щойно тепер друкує „Głos Lubelski“ в числї з s. II. c. p. № 31) ось яку відповідь:

„Володимир Великий прийняв хрест в добі єдности східної й західної церкви, а перші святї тодїшної київської церкви як: Володимир, його бабка Ольга, сини Борис і Глїб зістали признані святими саме через Рим. Навіть по розбратї обох церквей, Україна — на довгі лїта була католицькою, аж поки в XV. столїтю перемогла дісунїя під протекторатом царгородських патріярхів т. є. „благочестія“. Але староукраїнські „благочестія“— се ще не православіє в теперішному розуміню слова, се не російське сучасне православіє, яке повстало щойно після знесеня російського патріярхату, зробившись синодальним православієм з чисто полїтичних причин, подібно як анґлїйканьско-епіскопальний костел. Значить ся—нинїшні Унїяти Холмщини, які перед лїтами переняли насильно накинене московське православіє, є визнавцями давної віри св. Володимира, й повертаючи до греко-католицького обряду, стають вірними синами прадїдівської віри“. Так пише про унїю — польський історик—признаючи давних унїятів Холмщини й Волинї-Українцями, а не уважає їх за Поляків, як теперішня польська преса, заповняючи шпальти своїх орґанів псевдо-науковими ельокубраціями про унїю.

— **Опіка над австрійськими полоненими** в Росії. „Червоний Хрест“ подає до відома, що ще заки наспів лїто, вишле понад пів мілїона протитифусного сера до Ташкенту, яким будуть защіплювати австрійських полонених остаючі в російській неволї лїкарі.

— **Краєвий Союз Господарсько-Торговельних Спілок,** у Львові, вул. Зіморовича ч. 20, отворив для вигоди своїх П. Т. відборців зі Львова і повіту подрібну продажу насїня, в домі Сїльського Господаря, при вул. Зіморовича ч. 20 партер.

Продажа детайлїчна від год. 8-ої до 2-ої рано.

Висилка на провінцію почтою і зелїзницею.

— **Казка**

В Долинщинї предсїдатель дуже для селян важної комісії строго придержуєсь австрійських основних законів конституції, бо на кождім місци шанує і зберігає права української мови, тому що се повіт майже чисто український. Хто принесе письмо чи се селянин чи образований Українець, н. пр. священик виповнене не по українськи, зараз наганяє домів, кричачи, що він такої мови не розуміє і не уміє читати лише по українськи. Тож буває, що цїлї села українські Новоселиця, Риків, Надіїв мусять нї з чим вертати домів і на ново переписувати свої письма, чи там виповняти триязичні друки в українській мові, так як говорить пан предсїдатель комісії — а тим самим мусять тратити 2 робучі дни, і то все задля того строгого зберіганя і пошани прав мови, якою говорять майже всї мешканцї Долинщини! —

— **Комендант міста Львова,** Ґен. Рімль, виїхав в урядових справах до Відня.

— **З просвітно-орґанїзаційної комісії Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“.** На засїданю дня 3. цвітня реферував п. д-р В. Пежаньський справу оживленя львівських і підльвівських читалень Тов. „Просвіта“ почім вибрано п. проф. Якова Яцкевича делеґатом комісії до Видїлу філії Тов. „Просвіта“ ім. Тараса Шевченка, що займає ся згаданими читальнями. Опісля обговорювано в дальшім тягу справу поборюваня неграмотности, причім беручи під увагу факту великого зацїкавленя загалу сею справою мимо а радше власне з причини війни, як також охоту многих фахових в тім напрямі одиниць посвятити тій справі більшу скількість часу і труду, рішено утворити при Просвітно-орґанїзаційній комісії осібну секцію для справ поборюваня неграмотности.

— **Конкурс на стипендію.** Управа міста Львова оголошує конкурс на 4 стипендії по 300 корон з фондації бл. п. Фелїкса Шумлянського для учеників ґімназіяльних і реальних шкіл. О сї стипендії можуть старатись бідні ученики згаданих шкіл у Львові, римо-кат., гр.-кат. і вірм. віроісповіданя, відзначаючі в поступах. Поданя треба вносити через свою дирекцію до маґістрату м. Львова. До поданя належить долучити: 1) метрику хресту, 2) свідоцтво убожества, посвідку про положенє родичів, число членів родини, 3) свідоцтво з послїдного семестра, та посвідку управи школи, що і тепер поступи петента в науцї є відзначаючі.

— **Асентерункові скандали в Кракові.** Дня 1. цвітня с. р. розпочалась у Кракові перед полевим судом розправа проти більшого числа осіб, які брали участь в асентерункових обманах та в підроблюваню військових документів. На підставі переведеної росправи засуджено поки-що тільки трьох „герштів“ а то: Кароля Волковського властителя каварнї „Esplanade“, його брата Станислава властителя цегольнї та Абрагама Ґегорзама, на 10 місяців вязницї та на грошеву кару по 4000 корон.

— **Виклад про Україну в Липську.** Союз нїмецьких прихильників українських визвольних змагань „Ukraine“ урядив з „Нїмецьким стоваришенєм передної Азії“ виклад в кришталевій палатї в Липську. Після вступного слова предсїдателя, дослїдника сходу приватного доцента Дра Гуґо Ґроте говорив ґенеральний секретар Союза „Ukraine“ Др Фальк Шуп на тему „Україна як поміст до сходу“. Бесїдник представив господарське значінє України як примісток Кавказу, як шлях до Туреччини, Персії, Афґанїстану та Індій. На підставі докладного матеріялу та власної комунїкаційної карти вказав прелеґент на світове значінє України як найблисшу дорогу на схід. На сїй дорозї ждуть на нас тяжко гноблені російським кнутом Українцї, Поляки, Татари, Турки та північно-перські племена.

В другій части свого викладу висвітлив прелеґент в гарних знимках сїльське і міське житє на Українї, народні типи, звичаї та обичаї. Присутні подивляли головно артистично викінчені писанки. (Ukr. Nachrichten).

— **З політехніки.** П. Лев Левинський народом зі Сколя зложив другий державний іспит на видїлї архітектури.

— **Лїтний розклад їзди.** З днем 15. цвітня 1916 р. розпочинає ся лїтний розклад їзди на лїніях міської зелїзницї електричної, після котрого рух возів буде ся відбувати в слїдуючий спосіб:

1) Перші вози розпочинаючі правильний рух будуть відїзжати:

а) з Валів Гетьманських до всїх стацій кінцевих о годинї 5·40 рано.

б) від стацій кінцевих в напрямі до Валів Гетьманських о годинї 6. рано,

2) Остатні вози будуть відїзжати:

а) з Валів Гетьманських до всїх стацій кінцевих о годинї 10·40 в ночи.

б) від всїх стацій кінцевих до Валів Гетьманських о годинї 11. в ночи.

в) з Валів Гетьманських до пристанку ул. Льва Сапіги побіч Жанаармерії о годинї 11·30 в ночи.

г) з Валів Гетьманських до рогатки Жовківської о годинї 11·30 в ночи.

— **Чого вже не використовують.** Управа м. Львова оповіщує: Дійшло до урядової відомости, що торгівники коний намовляють властителїв коний до їх продажі, доказуючи тим, що Скарб військовий достарчить безплатно коний для населеня до конечних робіт головно при управі рілї.

Ц. і к. Команда 2. Армії письмом з 8. марта 1916 Ч. 2863 перестерігає населенє перед позбуванєм ся коний з тим, що достарченє коний до робіт при рільних господарствах в подібних случаях буде виключене.

— **Оружна сила Голяндії.** Голяндія числить 6.200.000 населеня. Військовий обовязок триває від 20 до 40 року житя. На случай загальної мобілїзації можуть бути покликані під оруже всї мущини від 20 до 30 року житя. На воєнній стопі числить армія 200.000 людий окрім загального ополченя в числї 170.000. Оружна сила Голяндії виносить проте 360.000 не вчисляючи мущин від 20 до 30 року житя, які як сказано, можуть бути всї покликані до військової служби, так, що Голяндія може виставити в поле около півмілїонову армію. Що до морської сили, то в склад маринарки входять: 4 панцирники, 4 кружляки, 8 контрторпедовців, 22 торпедовцї, 6 лїнійних кораблїв та кільканайцять підводних суден.

— **Карти на мясо в Нїмеччинї.** „Vosische Zeitung“ довідуєть ся, що карти на мясо які правдоподібно будуть заведені з днем 15. с. м., опредїлювати-муть на особу 150 ґрамів мяса.

— **Безмясні днї в Румунії.** Ізза недостачі худоби і безрог мають бути заведені в Румунії 2 днї безмясні в тижни.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 6. цвітня 1916.

Нинї: 6. цвітня гр.-кат. Захарія, римо-кат. Целестина.

Завтра: 7. цвітня гр.-кат. Благовіщенє, римо-кат. Германа.

○ Посилайте жертви на наші приватні ґімназії під адресою: Українське педаґоґічне товариство у Львові, улиця Мохнацького ч. 12.

○ Концерт в честь Шевченка. Народна школа ім. короля Данила святкує 55 роковини смерти Тараса Шевченка дня 7. цвітня 1916. в салї „Сокола Батька“ о 4½ годинї по полудни. Програма: Вступне слово. Спів: Заповіт. Декламація: Перебенди. Вправи тягарками. Декламація: Сирота. Спів: На волї. Декламація: Про Т. Шевченка. Сценїчний образ: Вінок на могилу. Дохід на удержанє школи. Місця сидячі по К. 1·50, К. 1·— і 80 сот. Вступ на салю 40 сот., для дїтий 20 сот. 1—2

○ На фонд Захисту ім. Митрополита ґр. Шептицького зложили: о. Данило Бодревич 50 к., Михайло Руденський 2 к., громада Малехів і Дубляни через о. Коновальця 100 к., які ульоковано на книжочку вкладкову ч. 1600. Т-ва урядників і священиків, стоваришеня зареєстрованого з обм. пор. у Львові ул. Домінїканська ч. 11. На книжочку сю просимо надсилати всї дальше жертви на ту цїль.

○ З Української Бесїди. В четвер дня 6 цвітня точно о г. 7½ в Українській Бесїдї (ул. Костюшка) дискусійний вечір по рефератї Дра Ю. Гірняка на тему поборюваня неграмотности. Вступ вільний і для членів товариства і для постійних гостий.

○ З Краєвого Союза ревізійного у Львові:

В цїли зіставленя статистики воєнних шкід стоваришень, просимо поновно всї наші союзні стоваришеня подати нам зараз висоту шкоди зголошеної до ц. к. Староства. Рівночасно просимо подати нам квоти субскрибовані на першу, другу і трету воєнну позичку.

Тому, що в недовзї буде оголошена субскрипція четвертої воєнної позички, просимо проте сї стоваришеня, що зможуть субскрибовати нас про субскрибовану квоту безпосередно повідомити.

Бібліоґрафія.

— Вістник союза визволеня України ч. 87—88. Зміст: Др. Евген Левицький. Листи з Нїмеччини. IV. — Н. В. З румунських голосів про українську справу. — Микола Троцький. В Думі й поза нею. — —к. За тиждень. — У.С.С. Юра Шкрумеляк. Йорданський опир. — А. Бабюк. Тернова доріжка (Із спогадів У.С.С.). — І. Н. Дещо з житя австрійсько-угорського 24 полку піхоти. — З народньої словесности галицької України в часї війни. — Свій. З Володимира Волинського. — Лист до „Союза визволеня України“. — Нїмецька преса про українську справу. — Вісти.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Адвокат
Др. ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ
переніс канцелярію з Тернополя
і веде її
у Львові, ул. Руська ч. 3. І. пов.

Дентистичне заведенє
Д-ра Олександра Барвінського
при вул. Сикстуській ч. 17.
Виймованє зубів без болю і пльомбованє.
Штучні зуби в кавчуку і золотї.
Українським Січовим Стрільцям роботи виконує ся даром.
Зголошувати належить ся у асистента Наса.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 5. цвітня 1916.

Положенє всюди незмінене.

Заступник шефа Генерального Штабу польний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

Артилерійські бої в Арґонах і в дорічю Мози тривають далі з незміненою нагальностю. Положенє незмінене. На ліво від Мози перешкодили ми Французам в новім обсадженю млина на північний схід від Haucourt.

В околиці форту Дуамон зломано кріваво також і вчера кількаразові наступи ворога перед нашими лініями на полудневий захід від форту і перед нашими становисками в північній части лісу Cailette.

На льотаринськім і альзацькім фронті наші війська відбули кілька успішних стеж.

Вислід воздушних боїв на західнім фронті в марті:

Німецька втрата: в воздушнім бою 7, в наслідок застріленя з землі 3, бракує 4, — загалом 14 самолетів.

Французькі і анґлійські втрати: в воздушнім бою 38, в наслідок застріленя з землі 4, в наслідок примусового упадку в области наших ліній, 2, — загалом 44 самолети. З тих ворожих самолетів 25 дісталось в наші руки. Упадок решти 19 провірено понад всякий сумнів.

На східнім фронті.

Не зайшло нічо замітного. В відтинку фронту між озерами Нароч і Вишнів російська артилерія зміцнила свою діяльність.

На балканськім фронті.

Нічо нового.

Начальна управа армії.

З ГОЛОВНОЇ ТУРЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З ріжних фронтів не донесено про важні події.

Положенє в Голяндії.

БЕРЛІН (ТКБ). „Berliner Tageblatt“ доносить з Роттердаму: Заява правительства не вплинула успокоюючо, противно дала привід до як найбільше диких поголосок. Всі є згідні в тім, що положенє і дальше є дуже поважне та що треба побоюватись важних подій, хоть не так скоро.

„Vossische Zeitung“ доносить, що зарядженє правительства Голяндії не є в звязи зі зміною відношеня до Німеччини, яке є постійно добре.

АМСТЕРДАМ (ТКБ). Начальний вожд оружних сухопутних і морських сил оповіщує, що не бере відчальности за донесеня, з яких не оказуєть ся виразно, що походять з головної кватири.

Оголошеня.

Хто знавби де перебуває Ілько Стольник, котрий служить при війську, зволить ласкаво подати відомість на адресу Stolnyk Maria Lager Baracke Nr. 50. Gmüd N. Oest. 3—3

Потрібний служачий або старший хлопець до обслуг склепових. Зголошеня „Українська Ризниця“, ринок ч. 43. 2—3

Сміяти ся

не є гріхом, як ще побуджує нас до сміху влучний, невинний дотеп.

Твори Степана Руданського

мають власне сї гарні прикмети, що читаючи їх піддаємо ся веселому настроєви. А добрий гумор і дотеп в теперішних часах — се одинока муніція проти зневіри і скуки.

Твори Степана Руданського

містять ся у трех томах. Кождий том коштує по 2 К. 50 сот. у полотняній оправі, по 2 К. у звичайній оправі. На порто рекомендоване треба додати ще 55 сотиків. Висилає: Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10. ч

Насїнє конюшин, трав і ярин

з опустом 20% на збірні замовленя спілок, кружків і філій „Сільського Господаря“ доставляє

Краєвий Союз Господарско-Торговельних Спілок, у Львові,

вул. Зіморовича ч. 20.

Замовленя виконує ся за задатком, решту побирає ся послїплатою. Конюшину найлїпше замовляти 50 і в 100 кільоґрамових мішках.

ВИНА ЛІТУРҐІЧНІ

з весняного ваґонового транспорту

поручає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

ЛЬВІВ,

при безпроволочнім замовленю: оплатно стація Стрий.

Геґеляй К. 194., Самороднер К. 224, Самороднер старий К. 302. Вино червоне К. 202 за 100 л. при замовленю над 100 л. При замовленю від 50 до 100 л. підносить ся ціна о 4 сотики, а при замовленю від 30 до 50 літрів підносить ся ціна о 8 сот. на літрі. Половина належитости при замовленю — решта побранє. Ціни мають сильний наклін до дальшої звижки. 5—9

Не від меча і не від куль

гинуть сотки і тисячі людий, старих і малих дітий а з причини всяких пошестних недуг, як: віспа, тифи, шкарлятина, дезентерія, холєра і т. д. Як бороти ся з сими страшними ворогами учить книжка

Дра Евгена Озаркевича

Порадник гіґієнічно - лікарський

Недуги Пошестні

Книжка написана дуже приступно і зрозуміло, повинна находити ся в руках кождого, хто хоче боронити себе або свою рідню чи близкиїх перед страшними ворогами їх здоровля і житя.

Ціна книжки брошурованої 1·— К., оправленої в полотно 1 К. 60 с., на порто рекомендоване треба долучити 35 сот.

Замовленя слати на адресу: Канцелярія Тов. „Просвіта“, Львів, Ринок ч. 10. ч

Свято побіди.

Гетьман Богдан Хмельницький двигнув усю Україну до борби за єї самостійність. По славних битвах і світлих побідах вїзджає гетьман на чолї запорожського війська, як побідник, дня 14 січня 1649 р. до столиці України Київа, сердечно витаний Київлянами. Се було велике свято побіди. Сю величаву картину з історії України змалював з незрівнаним артизмом, артист п. М. Івасюк. Картина зветь ся:

„Вїзд Б. Хмельницького до Київа“.

Картина змальована пречудними, живими, природними красками, показує нам не лише велич нашої славної минувшини, але будить у нас свідомість національної сили і вливає завзятє, та підносить духа. Се перший і одинокий, того рода у нас твір, якому і чужинці з одушевленєм признали незрівнану артистичну стійність. Під сю пору глядимо трівожно у мрачну будучність. Гляньмо на картину „Вїзд Б. Хмельницького до Київа“ а світла минувшина дасть нам відповідь, що до нашої будуччини, бо де сила, там слава і воля. — Картина велика 90×70 цм. коштує К. 16·—, порто і опакованє К. 1·20. Наклад на вичерпаню. Висилає за попереднім надісланєм готівки Іван Павлик у Львові, Ринок 10 (Просвіта). 6—7

Обезпечуйте своє майно від огню в Товаристві:

„ДНІСТЕР“

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробут цілого народу.

Нема жадного иншого українського товариства асекурацийного — тільки один

„Дністер“

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських бидинків.

„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер“ оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і ретельно, а на членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер“ дає підмоги українським школам і бурсам — де виховують ся селянські діти.

Люде асекуровані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всїх великих банках і в товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1914 року 4,473.970 корон.

В „Дністрі“ можна обезпечаси від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслї за дешевою оплатою премії.

Адреса „ДНІСТРА“: 2

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“, у Львові,

улиця Руська ч. 20. Тел. 788. (власний дім).

Руська Щадниця

в Перемишлї

вулиця Косцюшки ч. 3.

Принимає щадничі вкладки щоденно в годинах урядових і опроцентовує їх на $4^1/_2$% починаючи вже від слїдуючого дня по дни зложення аж до послїдного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадници“ можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекция Щадниці на жаданє безплатно достарчає, і в філїях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці“.

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизацийними ратами на протях лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Всяких інформаций і друків уділяє канцелярия „Руської Щадниці“ ул. Косцюшка. Народний Дім; 1. пов., щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і руських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокациї пупілярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпечу. 3

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сильвер Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL